

XIV. TÜRK TIP TARİHİ KONGRESİ, 8-11 Haziran 2022, Antakya, HATAY

PROGRAM

TOPLANTI YERİ

**Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Atatürk Kültür Merkezi
Konferans Salonları, Antakya**

XIV. TÜRK TIP TARİHİ KONGRESİ, 8-11 HAZİRAN 2022, Antakya-HATAY, Program Şeması

8 Haziran 2022, Çarşamba	9 Haziran 2022, Perşembe	10 Haziran 2022, Cuma	11 Haziran 2022, Cumartesi
08.30-09.30:Kayıt			
09.30-10.30: Açılış	09.30-10.50 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	09.30-10.50 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	08.00-17.00 Samandağ Gezisi:
10.30-11.00: ARA TOPLU FOTOĞRAF ÇEKİMİ	10.50-11.20: ARA POSTER TARTIŞMASI	10.50-11.10: ARA	Hızır Ağacı, Vakıflı Köyü, Çevlik Ören Yeri (Titus Tünelleri, Kaya Mezarları, Dor Mabedi), Hızır-İlyas Makamı, St. Simon Manastırı
11.00-11.45 Ortak Oturum: Konferans	11.20-12.40 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	11.10-12.10 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	
11.45-13.00 ÖĞLE YEMEĞİ	12.40-13.50 ÖĞLE YEMEĞİ	12.10-13.20 ÖĞLE YEMEĞİ	
13.00-14.00 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	13.50-15.10 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	13.20-14.00 Ortak Oturum: Kapanış Oturumu	
14.00-14.20: ARA	15.10-15.30: ARA		
14.20-15.40 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler	15.30-16.50 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler		
15.40-16.00: ARA			
16.00-17.20 Paralel Oturum: Sözel Bildiriler			
17.20 Kısa Şehir Gezisi: Eski Antakya Sokakları ve Uzun Çarşı	17.00 Harbiye Şelaleleri Gezisi, 20.00 Gala Yemeği: Grand Boğaziçi Otel	14.00-19.00 Antakya Şehir Turu; St. Pierre Kilisesi, Arkeoloji Müzesi, Müze Otel, Habib-i Neccar Camii, Ortodoks Kilisesi, Katolik Kilisesi, Musevi Havrası/Sinagog	

**XIV. TÜRK TIP TARİHİ KONGRESİ, 8-11 Haziran 2022,
Antakya, HATAY PROGRAM**

8 Haziran 2022, ÇARŞAMBA (1. GÜN)

9.30-10.30 AÇILIŞ KONUŞMALARI (Amfi I: ORTAK OTURUM)

Prof. Dr. Gülten DİNÇ

Türk Tıp Tarihi Kurumu ve Kongre Başkanı

Prof. Dr. Yusuf ÖNLEN

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Hasan KAYA

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü

Lütfü SAVAŞ

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı

10.30-11.00 ARA (Toplu Fotoğraf çekimi),

KONFERANS (Amfi I: ORTAK OTURUM)

11.00-11.45 Prof. Dr. İlder UZEL: Anadolu halkının yüz estetiğine tarihsel bakış.

11.45 -13.00 ÖĞLE YEMEĞİ

1. OTURUM (AMFİ I: 13.00-14.00)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Sevgi Şar, Doç. Dr. Oya Ögenler

13.00-13.20 **Abdullah Yıldız, Ahmet Acıduman, Pınar Aysert Yıldız.** Tarih yazımında metodolojik bir sorun: Tıp tarihimizden bir örnekle kaynaklardaki bilginin olduğundan farklı yorumlanması ve aktarılması.

13.20-13.40 **Ahmet Acıduman, Nuray Güneş.** İbn Şerîf Yâdigâr'ında Cerrâh Meħmed'in risalesinden gerçekten yararlandı mı ya da yazma eserlerin yayınlanmasıyla ilgili yöntem bilgisel bir sorun üzerine.

13.40-14.00 **Tomas Terziyan, Şeref Etker.** Türkiye tıp tarihinin Latince kaynakları: *Dissertatio Inauguralis Medica de Peste Orientali... publicae disquisitioni submitit Marcus Marchand, Constantinopolitanus* (Viyana, 1831).

2. OTURUM (Amfi II: 13.00-14.00)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Mustafa Sayar, Dr. Öğr. Üy. Mehmet Kavak

13.00-13.20 **Meryem Öztürk, Nurdan Kırımlioğlu.** Doktor Cemal Zeki'nin makaleleri bağlamında Kadın Yolu/ Türk Kadın Yolu Dergisi'nde (1925-1927) sağlık konuları.

13.20-13.40 **Gökhan Arkan, Nesrin Çobanoğlu.** Çocuk Cerrahisi Tarihçesine Kısa Bir Bakış

13.40-14.00 **Nesrin Çobanoğlu, Namık Çençen.** Salgınlar tarihine bir bakış: Mahşerin dördüncü atlısı salgınların verdiği mesajı anlamak.

14.00-14.20 ARA

3. OTURUM (Amfi I: 14.20-15.40)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Nesrin Çobanoğlu, Doç. Dr. Volkan Acar

14.20-14.40 **Mukadder Gün, Sarper Yılmaz, Dilek Dermancıoğlu.** İkinci Ordu Seyyar Topçu İkinci Obüs Alayı'nın Birinci Tabur Mülazim-i evvel Giritli İhsan İbrahim Efendi'ye ait diploma ve Osmanlı Rus Savaşı Nişanı ve Liyakat Madalyası.

14.40-15.00 **Mesut Güvenbaş.** Birinci Dünya Harbi'nde sıhhiye efradının eğitim programı.

15.00-15.20 **Nilüfer Gökçe.** Atatürk ve Dr. Rıfat Osman Bey.

15.20-15.40 **Oya Dağlar Macar.** Modern savaşlarda sağlık hizmetlerine bir destek unsuru: Sıhhiye köpekleri.

4. OTURUM (Amfi II: 14.20-15.40)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Ahmet Aciduman, Dr. Öğr. Üy. Hayrünisa Alp

14.20-14.40 **Müge Demir, Çağrı Zeybek Ünsal.** ULAKBİM'de taranan dergilerde son beş yılda yayınlanan halk hekimliği araştırma makalelerinin bibliyometrik analizi.

14.40-15.00 **İlknur Şahin.** Karanfilin tıp tarihindeki konumu.

15.00-15.20 **Betül Bakır.** Hippokrates, Dioscorides ve Galenos'un zeytinyağı içeren terkipleri hakkında bir yorum.

15.20-15.40 **Mehmet Demirci, Serap Şahinoğlu.** Türk Tabipleri Birliği'nin hekimlerin özlük hakları ile ilgili faaliyetleri.

15.40-16.00 ARA

5. OTURUM (Amfi I: 16.00-17.20)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Kerim Alpınar, Dr. Öğr. Üy. Selda Okuyaz

16.00-16.20 **C. Çınar Başekim, Zehra Betül Yalçın.** Servet-i Fünun'da radyoloji.

16.20-16.40 **Cemal Hüseyin Güvercin.** Soğuk Savaş Dönemi'nde insanlar üzerinde yapılan plütonyum deneyleri

16.40-17.00 **Sibel Öner Yalçın, Mehmet Demirci.** Türkiye'nin ilk mobil Manyetik Rezonans Görüntüleme Cihazı

17.00-17.20 **Nüket Örnek Büken.** COVID 19 pandemisinin eşitlik, özgürlük, adalet adına düşündükleri üzerine tarihsel bir değerlendirme...

6. OTURUM (Amfi II: 16.00-17.20)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Oya Dağlar Macar, Öğr. Grv. Nilüfer Gökçe

16.00-16.20 **Esra Aksoy.** Sâlih b. Nasrullah'ın "Gâyetü'l-Beyân Fî Tedbiri Bedeni'l İnsân" adlı eserindeki "yeni bitkiler".

16.20-16.40 **Vahide Korkmaz, Selda Yıldız.** Prof. Dr. Sever Kâmil Tokgöz ve "Mektep Çocuklarında Akıl Hıfzıssıhhası" başlıklı eserinin değerlendirilmesi.

16.40-17.00 **Ayşenur Daldaban Berberoğlu.** Besim Ömer Akalın'ın "Zayıf ve Vakitsiz Doğan Çocuklara Edilecek Takayyüdat: Kuvöz ve Gavaj" adlı eserinin incelenmesi.

17.00-17.20 **Nüket Paksoy Erbaydar, Serap Şahinoğlu.** Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda kadının yeri.

17.20 Kısa Şehir Turu:

Eski Antakya Sokakları ve Uzun Çarşı

9 Haziran 2022, PERŞEMBE (2. GÜN)

7. OTURUM (AMFİ I: 09.30-10.50)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Berna Arda, Dr. Öğr. Üy. F. Gülsüm Önal

09.30-09.50 **Handan Ş. Akın, Serap Şahinoğlu.** Yaşlı bakımı ve sağlıkçı göçü ilişkisine küresel bakış.

09.50-10.10 **Selda Yıldız, Vahide Korkmaz.** Dr. Şükrü Kamil'in "İhtiyarlara Nasıl Bakılmalı?" başlıklı eseri üzerine bir değerlendirme.

10.10-10.30 **Nihal Durmaz.** Pediatrik palyatif bakımın tarihçesi.

10.30-10.50 **Mehmet Karataş.** Davud-i Antaki'nin hekimlik ile ilgili tespitleri ve günümüz.

8. OTURUM (AMFİ II: 09.30-10.50)

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Nilüfer Demirsoy, Dr. Öğr. Üy. Arif Hüdai Köken

09.30-09.50 **Nigar Yerlikaya, Pınar Ece Yorulmaz.** Dünyada Veteriner Hekimliği Tarihi Müzeleri Üzerine Bir Araştırma

09.50-10.10 **Gizem Şimşek.** Cumhuriyetimizin ilk sağlık politikaları: Refik Saydam dönemi.

10.10-10.30 **Çağrı Çağlar Sinmez, Batuhan Şahin.** Tek sağlık yaklaşımında örnek bir model: Dr. Sait Bilal Golem.

10.30-10.50 **Sevgi Şar, Esra Simten Gür.** Hatay'ın eczacılık tarihi.

10.50-11.20 ARA

POSTER TARTIŞMASI (Yer: Fuaye, Süre: Her poster için beşer dakika)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nüket Örnek Büken,

Şeref Etker. Öğrenci işi bir anatomi atlası: *Eşkal-i Teşrih-i Tavsiî* (1896).

Şeref Etker. Dr. Johannes Rabnow ve Osmanlı Veremle Mücadele Cemiyeti'nin kuruluşundaki rolü.

Burcu Özdemir. Mezopotamya'da silindir mühürlerde görülen hayat ağacı tasviri üzerine bir ön çalışma.

Neval Alabdulrazzak, Nurdan Kırımhoğlu. Doktor Reşit Galip'in "Dört Azgın Canavar" isimli eserinin Değerlendirilmesi.

Serap Şahinoğlu, Abdullah Yıldız, Ayşe Kurtoğlu. Ankara Tıp ve Jan Walter (1883-1957): "Yadigâr bırakılacak bir eser" ve mimarı.

9. OTURUM (AMFİ I: 11.20-12.40)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Ömür Şaylıgil, Doç. Dr. Önder İlgili

11.20-11.40 **Berna Arda.** Türkiye'de "Yerli" İlaç Endüstrisinin mazide kalan bir temsilcisi: Anadolu İlaç ve Hammaddeleri Sanayii Anonim Şirketi.

11.40-12.00 **Abdülkerim Alpınar.** Alfred Heilbronn Botanik Bahçesi hakkında.

12.00-12.20 **Berna Erayman, Serap Şahinoğlu.** Konya'nın Anka Kuşu; Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi.

12.20-12.40 **Hayrünisa Alp, Aylin Hacıhanıoğlu.** Halkevlerinin halk sağlığına önemli bir katkısı; Halkevleri Spor Şubelerinin faaliyetleri (1932-1951).

10. OTURUM (AMFİ II: 11.20-12.40)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Serap Şahinoğlu, Uz. Dr. Şeref Etker

11.20-11.40 **Nilüfer Gökçe**. Edirne’de iki kardeş mezartaşı: Şehit Hekim Cevad Seyyid ve Şehit Ressam Hasan Rıza’nın mezar taşları.

11.40-12.00 **Ceren Gülser İlikan Rasimoğlu**. 19. Yüzyıl’da İzmir’de Filles de la Charité Rahibeleri’nin sağlık alanındaki faaliyetleri.

12.00-12.20 **Arif Hüdai Köken, Gülay Halidi**. Köy Enstitülerinde yetişen sağlık profesyonelleri: Köy Sağlık Memurları.

12.20-12.40 **Ayşe Kurtoğlu, Abdullah Yıldız, Berna Arda**. Bir Osmanlı bilim kurgusunda Amerikalı Doktorların görünümü ve bilim: Fenni Bir Roman yahut Amerika Doktorları.

12.40-13.50 ÖĞLE YEMEĞİ

11. OTURUM (AMFİ I: 13.50-15.10)

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Funda Kadioğlu, Doç. Dr. Çağrı Çağlar Sinmez

13.50-14.10 **Emel Doğru, Aybüke Kübra Çelik**. Sütuncu St. Simeon.

14.10-14.30 **Mustafa Hamdi Sayar**. Yazılı kaynaklar ışığında eskiçağda tıp eğitimi ve hekimler ile şifacıların toplum içindeki konumları.

14.30-14.50 **Gülkızılca Yürür**. Tunceli Bölgesinin en yaygın kullanım bulan yerel bitkisel ilacı “nerebent” (*Scorzonera veratrifolia*) yara merheminin, geleneksel tıp uygulamalarının aktarımı konusunda sağladığı bilgiler: Geleneksel ekolojik bilginin epistemolojisi.

14.50-15.10 **Narin Sadıkoğlu**. Apollon’un başının tacı Harbiyeli Defne’nin halk hekimliğindeki yeri.

12. OTURUM (AMFİ II, 13.50-15.10)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Selim Kadioğlu, Dr. Öğr. Üy. Sibel Öner Yalçın

13.50-14.10 **H. Volkan Acar, Nüket Örnek Büken**. Yeni belgeler ışığında Eski Uygur tıbbı.

14.10-14.30 **Mehmet Kavak**. Orta Çağ seyahatnamelerinde zehir anekdotları.

14.30-14.50 **Aybüke Kübra Çelik, Emel Doğru**. 15. Yüzyıldan günümüze şifa dağıtan bir hekim: Yusuf El Hekim.

14.50-15.10 **Nuriye Değirmen**. Osmanlı hekim ve şairi Ahmedî.

15.10-15.30 ARA

13. OTURUM (AMFİ I: 15.30-16.50)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Çınar Başekim, Dr. Öğr. Üy. Mukadder Gün

15.30-15.50 **Halil Tekiner.** Türkiye’deki kadın hekimler tarafından yazılmış anı kitapları üzerine bir inceleme.

15.50-16-10 **İlter Uzel, Gülten Dinç.** Ord. Prof. Dr. Naci Bengisu (1901-1978) ve oftalmoloji tarihine katkıları.

16.10-16.30 **Nilüfer Demirsoy, Ömür Şaylıgil.** Cumhuriyetin ilk kadın cerrahlarından Dr. İffet Naim Onur’un (1906-1995) meslek yaşamı ve eserleri.

16.30-16.50 **Nuriye Değirmen.** Türkiye cerrahi hemşireliğinin iki temel öncüsü: Prof. Dr. Besim Ömer Akalın ve Florence Nightingale.

14. OTURUM (AMFİ II: 15.30-16.50)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Sarper Yılmaz, Dr. Öğr. Üy. Gülkızılca Yürür

15.30-15.50 **Emin Murat Canger, Serap Şahinoğlu.** Cumhuriyetin ilk yıllarındaki ulusal sağlık politikaları ışığında Birinci Milli Türk Diş Tababeti Kongresi.

15.50-16-10 **Funda Gülay Kadioğlu.** Bir timerfin solunum yollarına kaçması ve bilaarıza ihracı.

16.10-16.30 **İlkim Karakapıcı, Nüket Örnek Büken.** Estetik diş hekimliğinin tarihsel açıdan değerlendirilmesi.

16.30-16.50 **Sevim Coşkun, Nüket Örnek Büken.** Ağrı yönetiminin tarihçesi.

17.00 Harbiye Şelaleleri Gezisi,

20.00 Gala Yemeği (Grand Boğaziçi Otel)

10 Haziran 2022, CUMA (3. GÜN)

15. OTURUM (AMFİ I: 09.30-10.50)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Gülten Dinç, Doç. Dr. Mehmet Karataş

09.30-09.50 **Selim Kadioğlu, Gülay Halidi, Funda Gülay Kadioğlu.** Kheiron: Antik mitolojiden çağdaş tıbbı sessiz ve derinden bir yolculuk.

09.50-10.10 **Mukadder Gün.** Bulaşıcı hastalıklara yakılan ağıtlar: hekim, şair Ceyhun Atuf Kansu ve “Kızamuk Ağıdı” şiiri örneği.

10.10-10.30 **Oya Ögenler, Selda Okuyaz, Filiz Kerem, İlter Uzel.** Mersin bölgesinde bulunan bir figürin üzerinden kadın ve doğumla ilgili tıp tarihi üzerine kısa bir değerlendirme.

10.30-10.50 **Serap Yılmaz, Selim Kadioğlu.** Tıp tarihinin tuval üstündeki yansımalarına bir örnek: Pieter Bruegel’in tıbbi bakım tablosu.

16. OTURUM (AMFİ II: 09.30-10.50)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Nüket Örnek Büken, Dr. Öğr. Üy. Müge Demir

09.30-09.50 **Gözde Acıduman Subaşıay, Abdullah Yıldız, Pınar Aysert Yıldız, Ahmet Acıduman.** Bir halk sağlığı sorunu olarak 'Irku'l-medeni (*Filaria medinensis*): Orta Çağ'da İslam Dünyasında yazılmış tıbbi eserler ışığında Gine kurdu hastalığına bir bakış.

09.50-10.10 **Perihan E. Ekmekci, S. Yoldaş, LB Çokaslan, E Kale, HK Özdemir, E Deveci, GS Çınar, B Özüçetin, B Erdoğan, H Akar, B Atalay, B Buruk.** Aşı tereddütü ve aşı karşıtlığı kavramlarına tarihsel bir bakış: COVID-19 Pandemisi neyi değiştirdi?

10.10-10.30 **Sümeyye Yılmaz Çelik.** Antakya'nın Türkiye Cumhuriyeti'ne katıldığı ilk yıllarda bulaşıcı hastalıklarla mücadele.

10.30-10.50 **Onur Çeçen.** Gazete manşetlerine göre Tekman ve Sağmalcılar salgınları.

10.50-11.10 ARA

17. OTURUM (AMFİ I: 11.10-12.10)

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Nurdan Kırımhoğlu, Doç. Dr. Cemal Güvercin

11.10-11.30 **Özgür Kuş, Ahmet Acıduman.** Alī b. el-‘Abbās el-Mecūsī'nin Kāmīlu'ş-Şınā'ati't- Tıbbiyye (Kitābu'l-Melikī) adlı eserinde anevrizmanın cerrahi tedavisi üzerine.

11.30-11.50 **Gamze Serarslan.** Şerefeddin Sabuncuoğlu'nun Cerrahiyyetü'l Haniyye kitabında yer alan deri hastalıkları üzerine inceleme.

11.50-12.10 **Önder İlgili.** Türkiye'de gerçekleştirilen ilk kalp naklinin ulusal basındaki yansımaları.

18. OTURUM (AMFİ II: 11.10-12.10)

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Halil Tekiner, Dr. Öğr. Üy. Ceren Gülser İlikan Rasimoğlu

11.10-11.30 **Burcu Özdemir.** Belgeler ışığında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi kuruluşu ve gelişimi.

11.30-11.50 **Özgür Kiran, Süleyman Dilek, Hüseyin Dengiz, Gülay Halidi.** Bir müze hikâyesi.

11.50-12.10 **F. Gülsüm Önal.** Trakya'da bir derslik binasının hikâyesi: Dr. Ratıp Kazancıgil için bir vefa.

12.10-13.20 ÖĞLE YEMEĞİ

KAPANIŞ OTURUMU

(Ortak Oturum, Amfi I: 13.30-14.00)

Oturum Başkanları: Prof. Dr. İlter Uzel, Prof. Dr. Sevgi Şar, Prof. Dr. Ömür Şaylıgil
13.20-14.00 Kongrenin değerlendirilmesi, öneri ve dilekler, kapanış.

14.00-19.00 ŞEHİR TURU; St. Pierre Kilisesi, Arkeoloji Müzesi, Müze Otel, Habib-i Neccar Camii, Rum Ortodoks Kilisesi, Katolik Kilisesi, Musevi Havrası/Sinagog

11 Haziran 2022, CUMARTESİ (4. GÜN)

08.00-17.00: Samandağ Gezisi

Hızır Ağacı,

Vakıflı Köyü,

Çevlik Ören Yeri (Titus Tünelleri, Kaya Mezarları, Dor Mabedi)

Öğle Yemeği,

Hızır-İlyas Makamı,

St. Simon Manastırı.

İLETİŞİM

Uzm. Dr. Sadık NAZİK (Kongre Sekreteri), Tlf.: 0 533 571 23 44

Prof. Dr. Gülten DİNÇ (Kongre Başkanı), Tlf.: 0 535 321 37 26

e-posta: turkiptarihikurumu@yahoo.com

Web sitesi: <http://tttk.org.tr/>